অসম চৰকাৰ

প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগ

শৈক্ষিক দিনপঞ্জী

শিক্ষাবৰ্ষ
২০২১-২২

নিম্ন প্ৰাথমিক আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ বাবে

(ক শ্ৰেণীৰ পৰা অষ্টম শ্ৰেণীলৈ)

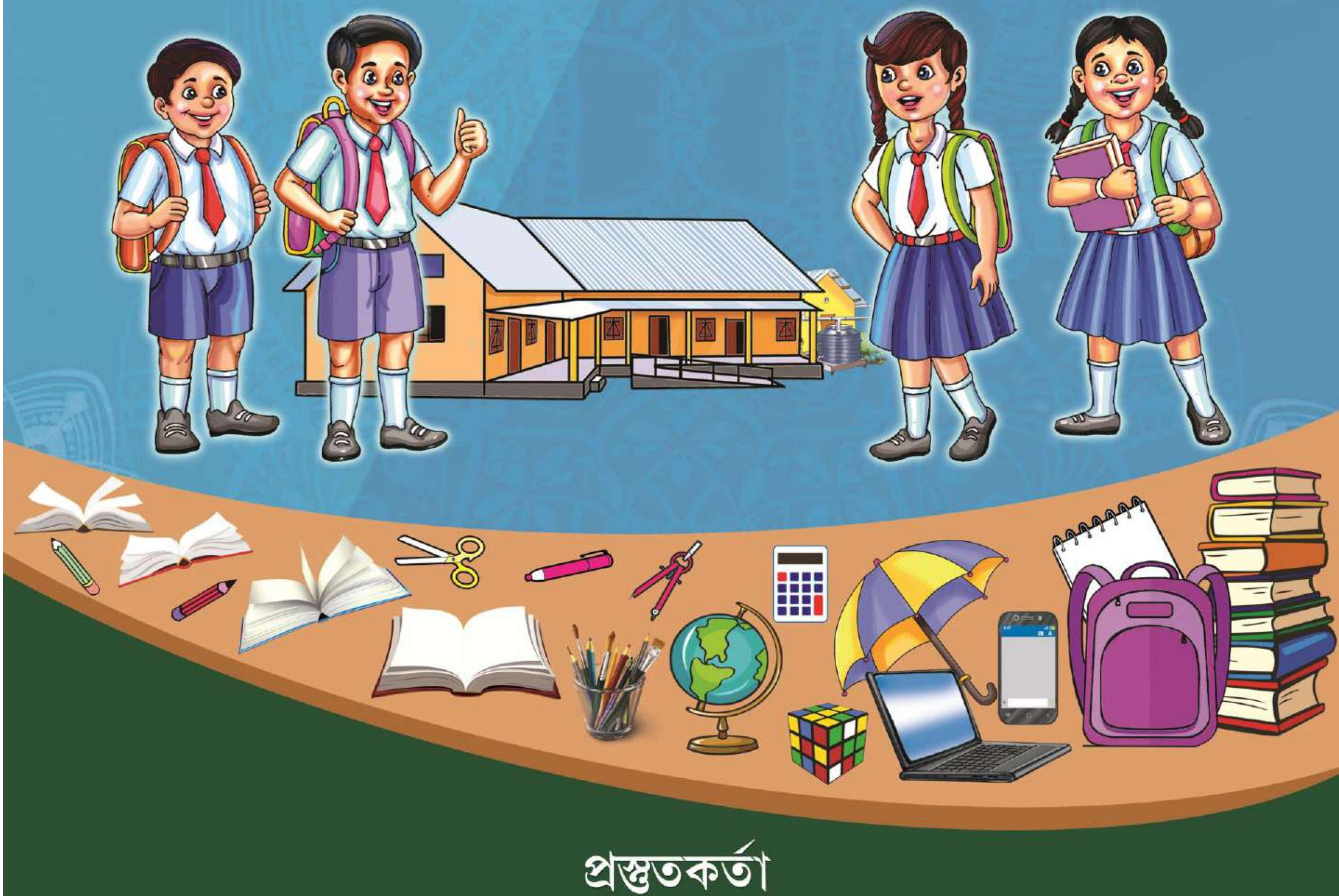

প্ৰস্তুতকৰ্তা

ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, অসম

কাহিলিপাৰা, গুৱাহাটী- ৭৮১০১৯

শৈক্ষিক দিনপঞ্জী : ২০২১-২২

দিনপঞ্জীৰ উল্লেখনীয় দিশসমূহ

- দৈনন্দিন নিৰ্ধাৰিত সময়ত প্ৰাতঃসভাৰে বিদ্যালয়ৰ কাৰ্যসূচী আনুষ্ঠানিকভাৱে আৰম্ভ কৰিব। **প্ৰাতঃসভাত প্ৰতিদিনে ৰাষ্ট্ৰীয় সংগীত বা অসমৰ জাতীয় সংগীত গোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব।**
- প্ৰাথমিক স্তৰৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যাতে সৰু কালৰ পৰাই সু-স্বাস্থ্য আৰু সু-অভ্যাস গঢ়ি তুলিব পাৰে তাৰ বাবে প্ৰতিগৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে তলত দিয়া দিশসমূহত চকু দিব —

  — অনাময় ব্যৱস্থা

  — খোৱাপানী আৰু খাদ্য গ্ৰহণ

  — পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা

বিদ্যালয়ৰ সময়সূচী ঃ

প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শ্ৰেণীৰ শিশুৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত ২ ঘণ্টা ৩০ মিনিট সময় তলত দিয়া ধৰণে ভাগ কৰি ল'ব —

প্ৰাতঃসভা (প্ৰয়োজন অনুসৰি এই সময় বৃদ্ধি কৰিব পাৰে)	—	১৫ মিনিট
শৈক্ষিক বিষয়ৰ আদান-প্ৰদান	—	২ ঘণ্টা ৫ মিনিট
বিৰতি	—	১০ মিনিট

অন্য শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ৬ ঘণ্টা ২৫ মিনিট (৯ বজাৰ পৰা ৩.২৫ বজালৈ) বিদ্যালয়ত থাকিব লাগিব। এই সময়খিনি তলত দিয়া ধৰণে বিতৰণ কৰি ল'ব -

প্ৰাতঃ সভা	- ১৫ মিনিট
শৈক্ষিক আদান-প্ৰদান	- ৫ ঘণ্টা ২৫ মিনিট
প্ৰথম বিৰতি	- ১০ মিনিট
মধ্যাহ্ন ভোজন বিৰতি	- ৩৫ মিনিট

- ২০২১-২২ **শিক্ষাবৰ্ষৰ মুঠ কৰ্মদিনঃ** ২৫৩   **মুঠ শ্ৰেণীদিনঃ** ২২২
- জিলা কৰ্তৃপক্ষৰ ঘোষণা অনুযায়ী স্থানীয় বন্ধৰ দিন পালন কৰিব।
- কোনো বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ বিয়োগ হ'লে সেইদিনা শ্ৰেণী শেষ হোৱাৰ পাছত শোক সভা অনুষ্ঠিত কৰিব। কোনো কাৰণতে যাতে জিলা কৰ্তৃপক্ষৰ অনুমতি নোলোৱাকৈ বিদ্যালয় বন্ধ বা অৰ্ধছুটী ঘোষণা কৰা নহয় তাৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখিব।
- চৰকাৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী সময়ে সময়ে শৈক্ষিক দিনপঞ্জীৰ সালসলনি ঘটিব পাৰে; এই সালসলনিসমূহ যথা সময়ত জনোৱা হ'ব।
- চাহবাগান অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সুবিধা অনুযায়ী নিম্ন প্ৰাথমিকৰ বাবে ৰাতিপুৱা ৭.৩০ৰ পৰা ১২.১৫ বজালৈ আৰু উচ্চ প্ৰাথমিকৰ বাবে ৰাতিপুৱা ৭.৩০ৰ পৰা ১.০০ বজালৈ সময় নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে।
- মুঠ শ্ৰেণীদিন একে ৰাখি কতৃপক্ষৰ পূৰ্ব অনুমতি সাপেক্ষে বৰাক উপত্যকাত পূজাৰ বন্ধ ১০ দিনলৈ বঢ়াই গৰমৰ বন্ধত সমান সংখ্যক দিন কমাই ল'ব পাৰিব।
- বানপানীৰ ফলত বা অন্যান্য কাৰণত শ্ৰেণীদান ব্যাহত হ'লে বন্ধ দিন, দেওবাৰ বা পৰৱৰ্তী কাৰ্য দিনত স্কুল ছুটীৰ পাছত পাঠদান কৰি এই ক্ষতি পূৰ কৰিব।
- মণ্ডল সমল শিক্ষক সভা, কেন্দ্ৰ সভা আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ মাণ্ডলিক সভা প্ৰতি মাহত সুবিধা অনুসৰি যিকোনো এটা শনিবাৰে নিয়মীয়া পাঠদান ব্যাহত নোহোৱাকৈ অনুষ্ঠিত কৰিব।
- বিশেষ প্ৰয়োজনসম্পন্ন শিশুৰ [Children with Special Needs (CWSN)] পাঠ আদান-প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষকে প্ৰয়োজন অনুসৰি পাঠ্যক্ৰমত সন্নিবিষ্ট ক্ৰিয়া-কলাপ সালসলনি কৰি তেওঁলোকৰ সহায়ক হোৱাকৈ নমনীয় ব্যৱস্থা ল'ব।
- শিক্ষকসকলে শিশুৰ পিতৃ-মাতৃ আৰু অভিভাৱকৰ লগত প্ৰতিমাহত অতি কমেও এবাৰ সাক্ষাতৰ ব্যৱস্থা কৰি শিশুসকলৰ উপস্থিতি, শিকন দক্ষতা, শিকন ফলাফল আৰু তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক গুণৰাজিৰ বিকাশ সম্পৰ্কত তেওঁলোকক অৱগত কৰিব।

শিশুৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা আইন, ২০০৫

শিশুৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা আয়োগ আইন, ২০০৫ৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলী—

- প্ৰচলিত কোনো আইনৰ অধীনত বা আইনৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা শিশুৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা সম্বন্ধীয় ব্যৱস্থাসমূহ পৰীক্ষা আৰু পুনৰীক্ষণ কৰি এইসমূহ বাস্তৱায়িত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত যথাযথ পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰা
- আয়োগৰ সুবিধা অনুযায়ী শিশুৰ নিৰাপত্তাজনিত ব্যৱস্থাসমূহৰ কাৰ্যকৰণ সম্পৰ্কত ৰাজ্য চৰকাৰক সময়ে সময়ে প্ৰতিবেদন দাখিল কৰা
- শিশুৰ কোনো অধিকাৰ উলংঘা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তাৎক্ষণিক তদন্ত কৰা আৰু এনে ক্ষেত্ৰত ল'বলগীয়া কাৰ্যব্যৱস্থাৰ বাবে পৰামৰ্শ দিয়া
- শিশুৰ অধিকাৰ বাধাগ্ৰস্ত কৰা কাৰকসমূহ, যেনে— সন্ত্ৰাসবাদ, সাম্প্ৰদায়িক হিংসা, বিদ্ৰোহ, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ, এইড্‌ছ, মানৱ সৰবৰাহ, উৎপীড়ন আৰু শোষণ আদিৰ দৰে অসামাজিক কাৰ্যবোৰ প্ৰতিৰোধ কৰাৰ কাৰণে ব্যৱস্থাৱলীৰ নিৰ্দেশ দিয়া
- যন্ত্ৰণাক্লিষ্ট শিশু, অনগ্ৰসৰ শিশু, অপৰাধত লিপ্ত হোৱা শিশু, অনাথ শিশুৰ ক্ষেত্ৰত ল'বলগীয়া যত্ন আৰু নিৰাপত্তা সম্পৰ্কীয় দিশসমূহ চালি-জাৰি চোৱা আৰু তাৰ উপযোগী ব্যৱস্থাৱলী সম্পৰ্কত নিৰ্দেশ দিয়া
- শিশুৰ অধিকাৰ সম্পৰ্কত সময়ে সময়ে স্বাক্ষৰিত হোৱা বিভিন্ন চুক্তি, আন্তৰ্জাতিক বিধিসমূহ অধ্যয়ন কৰা, শিশুৰ অধিকাৰ বিষয়ক কাম-কাজ, আঁচনি আৰু অন্যান্য কাৰ্যাৱলী সময়ে সময়ে পুনৰীক্ষণ কৰি চোৱা আৰু নীতি-নিয়মসমূহৰ প্ৰতি শিশুৰ আগ্ৰহ আৰু মনোযোগ সাপেক্ষে কাৰ্যকৰী কৰাৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰা
- 'শিশুৰ অধিকাৰ' শীৰ্ষক বিষয় সম্পৰ্কত গৱেষণামূলক অধ্যয়নৰ বাবে উচিত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা
- শিশুৰ অধিকাৰ কাৰ্যকৰীকৰণ সম্পৰ্কত সংবাদ মাধ্যম, আলোচনা চক্ৰ, সজাগতামূলক কাৰ্যসূচী আৰু অন্যান্য মাধ্যমৰ যোগেদি সমাজৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ মানুহৰ মাজত প্ৰচাৰ চলোৱা আৰু অধিকাৰসমূহ সুৰক্ষিত কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা
- যিকোনো অভিযোগ সম্পৰ্কত অনুসন্ধান চলোৱা আৰু নিজাববীয়া জাননী জাৰি কৰা

শিক্ষাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৯

শিশুৰ শিক্ষাৰ অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰিবলৈ...

- ৬-১৪ বছৰ বয়সৰ প্ৰতিজন শিশুৰ বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক প্ৰাথমিক শিক্ষা নিশ্চিত কৰিব লাগিব।
- যদিহে ৬ বছৰৰ উৰ্ধৰ কোনো শিশুক বিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰোৱা হোৱা নাই বা কোনোবাই যদি প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ নকৰাকৈ বিদ্যালয় এৰিছে, তেনেহ'লে সেই শিশুক বয়স অনুসৰি নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীত নামভৰ্তি কৰিব লাগিব।
- নামভৰ্তিৰ বেলিকা শিশু, পিতৃ-মাতৃ অথবা অভিভাৱকৰ বাছনি পৰীক্ষা লব নোৱাৰিব।
- নামভৰ্তিৰ বাবে বদলি বা জন্মৰ প্ৰমাণপত্ৰ অন্তৰায় হ'ব নোৱাৰিব।
- ভাষা, ধৰ্ম, লিঙ্গ, জাতি নিৰ্বিশেষে সকলো শিশুৰ প্ৰতি সম আচৰণ আৰু শিক্ষা নিশ্চিত কৰিব লাগিব।
- সকলো শিশুৰ নিৰ্দিষ্ট শিক্ষাবৰ্ষৰ শিকন ফলাফল নিশ্চিত কৰি পৰৱৰ্তী শ্ৰেণীলৈ উত্তীৰ্ণ কৰাব লাগিব আৰু প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ নোহোৱা পৰ্যন্ত বিদ্যালয়ৰ পৰা বহিষ্কাৰ কৰিব নোৱাৰিব।
- কোনো শিশুকে শাৰীৰিক শাস্তি আৰু মানসিক নিৰ্যাতন দিব নোৱাৰিব।
- বিদ্যালয়ত সকলো শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিয়মীয়া উপস্থিতি নিশ্চিত কৰিব লাগিব।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিকন ক্ষমতানুযায়ী শিশুকেন্দ্ৰিক শিক্ষণ-শিকন ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তন আৰু শিকন অৰ্হতা নিৰ্ণয় কৰিবলৈ অবিৰত সামগ্ৰিক মূল্যায়নৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।
- বিদ্যালয় বহিৰ্ভূত সকলো শিশুকে চিনাক্ত কৰি বিদ্যালয়মুখী কৰিবলৈ যত্নপৰ হ'ব আৰু অৰ্হতা অৰ্জনৰ অৰ্থে বিশেষ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিব। এনে প্ৰচেষ্টা প্ৰব্ৰজনকাৰী শিশুৰ ক্ষেত্ৰতো ল'ব লাগিব।
- শিক্ষকে ঘৰুৱা শিক্ষকতা কৰা কাৰ্যৰ পৰা বিৰত থাকিব।
- বিশেষ প্ৰয়োজন সম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলকো সম সুবিধা, নিৰাপত্তা আৰু সম্পূৰ্ণ অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰাথমিক শিক্ষা লাভ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব লাগিব।
- পাঠদান আৰু তাৰ প্ৰস্তুতিৰ বাবে শিক্ষকসকলে সপ্তাহত ৪৫ ঘণ্টাকৈ বিদ্যালয়ত অতিবাহিত কৰিব লাগিব। দৈনিক সময় তালিকাৰ উপৰি শিক্ষকসকলে শিকনীয় দিশৰ প্ৰস্তুতি, মূল্যায়ন, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অভিভাৱকসকলৰ লগত যোগাযোগ আৰু বিদ্যালয় উন্নয়ন পৰিকল্পনা কৰ্মসূচী আদিৰ কামত নিয়োজিত কৰিব লাগিব।

প্ৰাক্‌প্ৰাথমিক, প্ৰাথমিক আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ পাঠ্যক্ৰমত সন্নিবিষ্ট বিষয়সমূহ

(ক) প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শ্ৰেণী

প্ৰাক্-প্ৰাথমিক শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য হৈছে —

- শিশুসকলক বিদ্যালয়মুখী কৰাৰ বাবে পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰা
- শিশুৰ সৰ্বাংগীন বিকাশত অৰিহণা যোগোৱা
- আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ বাবে ধাউতি বঢ়োৱা আৰু প্ৰস্তুত কৰি তোলা

সৰ্বাংগীন বিকাশৰ প্ৰধান দিশসমূহ হৈছে —

- ভাষাৰ বিকাশ
- বোধ শক্তিৰ বিকাশ
- শাৰীৰিক বিকাশ
- সামাজিক আৰু আৱেগিক বিকাশ
- সৌন্দৰ্যবোধৰ বিকাশ
- সৃজনীমূলক শক্তিৰ বিকাশ

এই স্তৰত শিশুক খেল-ধেমালিৰ জৰিয়তে উক্ত গোটেই কেইটা দিশৰে বিকাশ সাধন কৰিবলৈ বিভিন্ন ক্ৰিয়া-কলাপৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। এইক্ষেত্ৰত শিক্ষয়িত্ৰীসকলে বিশেষ মন কৰিবলগীয়া দিশকেইটা হৈছে — এই পৰ্যায়ৰ শ্ৰেণীৰ বাবে অনুমোদিত কৰ্মপুথিসমূহ বিদ্যালয়ত প্ৰথম তিনিটা মাহত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ দিব নালাগে। এই তিনিটা মাহত বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশৰ লগত শিশুসকল যাতে খাপ খাব পাৰে তাৰ বাবে গীত-মাত, খেলা-ধূলা আৰু কথোপকথন আদি কাৰ্য কৰাব লাগে।

প্ৰাক্-প্ৰাথমিক পাঠ্যক্ৰমত সামৰি লোৱা দিশসমূহ —

শিশুৰ সৰ্বাংগীন বিকাশৰ বাবে শিক্ষয়িত্ৰীয়ে বিষয়ভিত্তিক পৰিকল্পনা কৰিব লাগে। বিষয়ভিত্তিক পৰিকল্পনা হৈছে —

⇨ বিভিন্ন বিষয়বস্তুক কেন্দ্ৰ কৰি প্ৰাক্-প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিশুৰ উপযোগীকৈ যুগুতোৱা ক্ৰিয়া-কলাপৰ এক বিশদ বিৱৰণ।

⇨ বিষয়ভিত্তিক পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশবোৰ ক্ৰমে সহজৰ পৰা জটিললৈ আগবাঢ়ে অৰ্থাৎ প্ৰথমে বিষয়বস্তু সহজ বা শিশুৰ চিনাকি হ'ব লাগে আৰু লাহে লাহে অচিনাকি বা জটিললৈ আগবাঢ়িব লাগে।

⇨ শিশুক বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশৰ প্ৰতি আগ্ৰহান্বিত কৰিবলৈ চিনাকি হোৱা, খেল-ধেমালি, গীত-মাত, কথোপকথন আদি কৰাব লাগে। এইক্ষেত্ৰত শিক্ষয়িত্ৰীসকলে তলত দিয়া ধৰণে মাহভিত্তিক, বিষয়বস্তুভিত্তিক ক্ৰিয়া-কলাপৰ পৰিকল্পনা কৰিলে শিশুক বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰিব পাৰিব।

মে' ২১	— গছ-গছনি, ফুল
জুন ২১	— ফল-মূল, শাক-পাচলি
জুলাই ২১	— গৰমৰ বন্ধ
আগষ্ট ২১	— জীৱ, চৰাই
ছেপ্তেম্বৰ ২১	— অংগ-প্ৰত্যংগ, যান-বাহন
অক্টোবৰ ২১	— ঘৰ, পোছাক
নৱেম্বৰ ২১	— পানী, কীট-পতংগ
ডিচেম্বৰ ২১	— আকাশ, জীৱিকা
জানুৱাৰী ২২	— বজাৰ, উৎসৱ
ফেব্ৰুৱাৰী ২২	— পুনৰ আলোচনা

ইয়াৰ বিশদ বিৱৰণ এই পৰ্যায়ৰ শিক্ষয়িত্ৰীৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা 'বিষয়বস্তুভিত্তিক ক্ৰিয়া-কলাপৰ পৰিকল্পনা'ত দাঙি ধৰা হৈছে।

(খ) নিম্ন প্ৰাথমিক স্তৰ (প্ৰথম শ্ৰেণীৰপৰা পঞ্চম শ্ৰেণীলৈ)

<u>বিষয়</u>

- **ভাষা ১**   ○ মাতৃভাষা আৰু মাধ্যম ভাষা
- **ভাষা ২**   ○ ইংৰাজী (ইংৰাজীৰ বাহিৰে আন মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ৰ বাবে)
  ○ ৰাজ্যিক/সহযোগী ৰাজ্যিক ভাষাৰ যিকোনো এটা (ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ৰ বাবে)
- **গণিত**
- **পৰিৱেশ অধ্যয়ন** (প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীত সমন্বিতভাৱে ভাষা আৰু আন বিষয়ৰ লগত সংলগ্নভাৱে থাকিব)
- **স্বাস্থ্য আৰু শাৰীৰিক শিক্ষা**
- **কলাশিক্ষা**

(গ) উচ্চ প্ৰাথমিক স্তৰ (ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ পৰা অষ্টম শ্ৰেণীলৈ)

<u>বিষয়</u>

- গণিত
- বিজ্ঞান
- সমাজ বিজ্ঞান
- স্বাস্থ্য আৰু শাৰিৰীক শিক্ষা
- কলাশিক্ষা
- কৰ্মশিক্ষা
- ভাষা

আৰ্হি (ক) (অসমীয়া মাধ্যমৰ বাবে)

ভাষা ১ ঃ অসমীয়া

ভাষা ২ ঃ ইংৰাজী

ভাষা (৩+৪)ঃ ভাষা ৩ ঃ হিন্দী (পল্লৱ: ১ম, ২য়, ৩য়) ৫০%

ভাষা ৪ ঃ বড়ো/বাংলা/গাৰো/ মণিপুৰী/নেপালী/ টিৱা/ টাই/ ৰাভা/দেউৰী/ মিছিং/ বিষ্ণুপ্ৰিয়া মণিপুৰী/সংস্কৃত আৰু আৰবী (৫০%)

অথবা

ভাষা ৩ ঃ হিন্দী (পল্লৱ: ১ম, ২য়, ৩য়) ১০০%

আৰ্হি (খ) ঃ (বাংলা মাধ্যমৰ বাবে)

ভাষা ১ ঃ বাংলা

ভাষা ২ ঃ ইংৰাজী

ভাষা (৩+৪)ঃ ভাষা ৩ ঃ অসমীয়া (সাহিত্য কৰণী: ১ম, ২য়, ৩য়) ৫০%

ভাষা ৪ ঃ বড়ো/বাংলা/গাৰো/ মণিপুৰী/নেপালী/ টিৱা/ টাই/ ৰাভা/দেউৰী/ মিছিং/ বিষ্ণুপ্ৰিয়া মণিপুৰী/সংস্কৃত আৰু আৰবী (৫০%)

অথবা

ভাষা ৩ ঃ অসমীয়া (সাহিত্য কৰণী: ১ম, ২য়, ৩য়) ১০০%

আৰ্হি (গ) ঃ (বড়ো মাধ্যমৰ বাবে)

ভাষা ১ ঃ বড়ো

ভাষা ২ ঃ ইংৰাজী

ভাষা (৩+৪)ঃ ভাষা ৩ ঃ অসমীয়া (সাহিত্য কৰণী: ১ম, ২য়, ৩য়) ৫০%

ভাষা ৪ঃ বড়ো/বাংলা/গাৰো/ মণিপুৰী/নেপালী/ টিৱা/ টাই/ ৰাভা/দেউৰী/ মিছিং/ বিষ্ণুপ্ৰিয়া মণিপুৰী/সংস্কৃত আৰু আৰবী (৫০%)

অথবা

ভাষা ৩ঃ অসমীয়া (সাহিত্য কৰণী: ১ম, ২য়, ৩য়) ১০০%

- অসমীয়া, ইংৰাজী আৰু হিন্দী মাধ্যমৰ উপৰি অন্যান্য মাধ্যমৰ বিদ্যালয়সমূহতো একে ভাষা নীতি প্ৰযোজ্য হ'ব । **ইংৰাজী** মাধ্যমৰ বিদ্যালয়সমূহত ২য় ভাষা হিচাপে **অসমীয়া** প্ৰযোজ্য হ'ব । আনহাতে **অসমীয়া** আৰু **ইংৰাজী** ভাষাৰ বিদ্যালয়সমূহত ৩য় ভাষা হিচাপে **হিন্দী** প্ৰযোজ্য হ'ব আৰু হিন্দী মাধ্যমৰ বিদ্যালয়সমূহত ৩য় ভাষা হিচাপে **অসমীয়া** প্ৰযোজ্য হ'ব ।
- যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ৪ৰ্থ ভাষা বাছনি কৰে তেওঁলোকৰ বাবে ১ম (মাধ্যম ভাষা) অথবা ভাষা২ আৰু ভাষা ৩ একে হ'ব নালাগিব ।
  (উপৰোক্ত ভাষা নীতি চৰকাৰী অধিসূচনা নং PMA.329/2012/194, তাং ১৮/১২/২০১৯ অনুসৰি সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে)

মূল্যবোধ শিক্ষা

(উৎপাদনশীলতা আৰু সংহতিৰ এক সমন্বিত প্ৰয়াস)

অতি সম্প্ৰতি অসমৰ বিদ্যালয়সমূহত মূল্যবোধ আধাৰিত অভিজ্ঞতাপুষ্ট শিক্ষণৰ বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ এক দীৰ্ঘম্যাদী, উদ্ভাৱনীমূলক প্ৰকল্পৰ সূচনা কৰা হৈছে । ২০২১ শিক্ষা বৰ্ষৰ পৰা চৰকাৰী বিদ্যালয়সমূহত আৰম্ভ কৰিব পৰাকৈ এই প্ৰকল্পৰ প্ৰাথমিক কাৰ্যকলাপসমূহ ইতিমধ্যে আৰম্ভ কৰা হৈছে ।

শিশুসকলৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ প্ৰয়োজনক প্ৰাধান্য দি এই প্ৰকল্পত দহটা মূল মূল্যবোধ আৰু দক্ষতা (Core values and skills) বাছি উলিওৱা হৈছে । সেইসমূহ ক্ৰমে-

মূল মূল্যবোধ ১ ঃ বিকশিত স্তৰত নিজক বুজাৰ লগতে নিজৰ অনুভূতিসমূহক অনুশীলন কৰা।

মূল মূল্যবোধ ২ ঃ স্বাস্থ্য, পৰিচ্ছন্নতা, স্বচ্ছ পৰিৱেশ বজাই ৰখাত ইতিবাচক আচৰণ প্ৰতিফলিত কৰা।

মূল মূল্যবোধ ৩ ঃ পৰিস্থিতি সাপেক্ষে সমমৰ্মিতা প্ৰদৰ্শন কৰা বা সমভাগী হোৱা।

মূল মূল্যবোধ ৪ ঃ বিভিন্ন উপায়েৰে মানসিক চাপৰ সৈতে মোকাবিলা কৰা আৰু চাপমুক্ত হোৱা।

মূল মূল্যবোধ ৫ ঃ ব্যক্তিৰ মাজত পাৰস্পৰিক বান্ধোন সুদৃঢ় কৰাৰ অৰ্থে সুসম্পৰ্কৰ গুৰুত্ব বুজি পোৱা।

মূল মূল্যবোধ ৬ ঃ যোগাযোগ সূচনা কৰা, সহযোগিতা আৰু চিন্তন অনুশীলনত নিয়োজিত হোৱা।

মূল মূল্যবোধ ৭ ঃ আৰম্ভণ কৰা, আস্থা, যত্ন, কৃতজ্ঞতা, সম্মান, বন্ধুত্ব, দায়িত্ববোধ, আত্মবিশ্বাস, নিয়মানুৱৰ্তিতা, শান্তি, আনন্দ ইত্যাদি পোষণ কৰি অনুভূতিসমূহ বিকশিত কৰাৰ অভ্যাস গঢ়ি তোলা।

মূল মূল্যবোধ ৮ ঃ জানিবলৈ শিকা কাৰ্যত মনোযোগ কেন্দ্ৰীভূত কৰা আৰু বিষয়বস্তুৰ লগতে প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ জ্ঞান সমৃদ্ধ কৰা।

মূল মূল্যবোধ ৯ ঃ বাছনি কৰা, সিদ্ধান্ত লোৱা, মূল্যায়ন কৰা, সংঘাত নিৰ্মূল কৰা, নিজৰ লগতে আনৰ পথ প্ৰদৰ্শক হোৱা ইত্যাদি কাৰ্যৰ বাবে সক্ষম হ'বলৈ মননশীল চিন্তা কৰা।

মূল মূল্যবোধ ১০ ঃ উদ্ভাৱনীমূলকভাৱে চিন্তা কৰা আৰু সৃজনশীলতাক ভিত্তি কৰি উৎপাদনমূলক কামত নিয়োজিত হোৱা।

এই প্ৰকল্পটোত ১ম ৰ পৰা ১০ম শ্ৰেণীৰ শিশুসকলৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ প্ৰক্ৰিয়াত উপৰোক্ত মূল্যবোধ আৰু দক্ষতাসমূহক প্ৰধান লক্ষ্য কৰি লোৱা হৈছে । তদুপৰি এটা শিশু উপযোগী ভাৱ-বিনিময়ৰ পৰিৱেশ গঢ়ি তোলাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে যিয়ে শিশুসকলৰ উৎপাদনশীলতা আৰু সমন্বয়ৰ ভাৱধাৰাক বিকশিত কৰি পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ লগত ৰজিতা খুৱাই চলাত তেওঁলোকক উৎসাহিত কৰিব । শিক্ষক-শিক্ষাৰ্থীৰ মাজৰ পাৰস্পৰিক বুজাপৰাৰ এটা ইতিবাচক পৰিৱেশ ৰচনাৰ ওপৰতো প্ৰকল্পটোত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে ।

মূল্যবোধ আৰু দক্ষতা আধাৰিত দৃশ্য-শ্ৰাব্য, সমল, পুতলা, সাধুকথা, কাৰ্টুন আদিৰে সমৃদ্ধ শিক্ষকৰ হাতপুথিয়ে প্ৰচলিত পাঠ্যক্ৰম, পাঠ্যপুথি, আদান-প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়া আৰু মূল্যায়ন প্ৰক্ৰিয়াত কোনোধৰণৰ অতিৰিক্ত বোজা আৰোপ নকৰাকৈ নিৰ্দিষ্ট দিশত আগবাঢ়ি যাব পাৰিব।

ভিন ভিন বিষয়ৰ বিশেষজ্ঞ ব্যক্তি, ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক অনুসন্ধান আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ, নতুন দিল্লী (NCERT) তথা বিশ্ববিদ্যালয় আৰু অন্যান্য প্ৰতিষ্ঠানৰ সমল ব্যক্তিসকলে ২০২০ বৰ্ষৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি পাঠ্যক্ৰম নিৰ্দেশনা আৰু সমল প্ৰস্তুতকৰণ প্ৰক্ৰিয়াত যথোচিত অৰিহণা যোগাইছে ।

প্ৰকল্পটোৰ পৰ্যায়সমূহলৈ লক্ষ্য ৰাখি সংশ্লিষ্ট বিষয়ৰ বিশেষজ্ঞ ব্যক্তি, অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আদিক ভিন ভিন দিশত গৱেষণামূলক অধ্যয়নৰ বাবে আহ্বান জনোৱা হৈছে । সেয়েহে শিক্ষকৰ বাবে যুগুতোৱা এই হাতপুথি শ্ৰেণীকোঠাৰ বাস্তৱিক অভিজ্ঞতাৰ গৱেষণা, মননশীল চিন্তন আৰু অনুধাবনেৰে পুষ্ট হৈ উঠিব বুলি আশা কৰা হৈছে ।

■ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ সকলো বিদ্যালয়ত ২০২১ বৰ্ষৰ ১ এপ্ৰিলৰ পৰা নিয়মীয়া শ্ৰেণী দিন আৰম্ভ হ'ব।

বিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত মূল্যবোধৰ ভাব জগাই তুলিবলৈ শিক্ষকে শ্ৰেণীকোঠাত কৰিবলগীয়া কিছুমান ক্ৰিয়া-কলাপ তলত দিয়া হ'ল—

- ✔ প্ৰাতঃসভাত ৫ মিনিট সময় মূল্যবোধ শিক্ষাৰ বাবে ৰাখিব। ইয়াৰে ১ মিনিট সময় ধ্যান কৰিবলৈ দিব আৰু ৪ মিনিট সময় মহৎলোকৰ বাণী পঢ়িব (শিক্ষকে বা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে লিখি আনিব)।
- ✔ কেতিয়াবা মৌনব্ৰত ধাৰণ কৰাব। মৌনব্ৰতৰ পাছত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক তেওঁলোকৰ মনৰ ভাব ব্যক্ত কৰিবলৈ দিব।
- ✔ সকলো বিষয়ৰ পিৰিয়ডত শৈক্ষিক দিনপঞ্জী অনুসৰি - প্ৰতিফলন কৰি পাঠদান কাৰ্যসূচী আগবঢ়াই নিব লাগিব।

  ইয়াৰ বাবে শিক্ষকলৈ মূল্যবোধ সম্পৰ্কীয় পাঠ্যক্ৰমৰ দিক্‌দৰ্শন নিৰ্দেশাৱলী, হাতপুথি, মূল্যবোধ সম্বন্ধীয় সাধু, কাহিনী, গল্প, পুতলা নাচ, চিত্ৰ কথা, নাটক, দৃশ্য-শ্ৰাব্য সঁজুলি আদি শৈক্ষিক দিনপঞ্জী অনুসৰি কৰিব।

নিয়মীয়া পাঠদানৰ লগতে 'মূল্যবোধ আধাৰিত অভিজ্ঞতা'ৰ শ্ৰেণীত ওপৰত উল্লিখিত ক্ৰিয়া-কলাপসমূহ আদান-প্ৰদান কৰিব।

- ✔ শিক্ষকে ৰাগিয়াল বস্তু সেৱনৰ পৰা হ'ব পৰা ভয়াবহ বেমাৰৰ বিষয়ে শ্ৰেণীত ক'ব। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ইয়াৰ বাবে সৰ্তকতামূলক ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে ক'ব।
- ✔ শিক্ষকৰ নেতৃত্বত সমজুৱাভাৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মাহত এদিন কোনো অঞ্চলত চাফাই কাম কৰিব।
- ✔ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা শিক্ষকৰ নেতৃত্বত কোনো সামাজিক অনুষ্ঠানত স্বেচ্ছামূলক সেৱা আগবঢ়াব।
- ✔ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ঘৰত/গাঁৱত/নিজ অঞ্চলত কোনো বয়সস্থ লোক বা শাৰীৰিকভাৱে অক্ষম লোক থাকিলে তেওঁলোকক ফুৰা চকাত সহায় কৰিব। এনে কাৰ্যৰ বাবে শিক্ষকে শ্ৰেণীত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত কথোপকথনৰ ব্যৱস্থা কৰিব।
- ✔ মাক-দেউতাকক ঘৰুৱা কামত সহায় কৰিবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক শিক্ষকে উৎসাহ যোগাব। ঘৰুৱা কামবিলাকৰ ভিতৰত শাক-পাচলিৰ বাৰী, ফুলনিবাৰী, খেতিপথাৰত পানী দিয়া কাম কৰিব আৰু ৰন্ধা-বঢ়া, চিলাই আদিত সহায় কৰিব।

অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ শিক্ষা

অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ শিক্ষা ব্যৱস্থা হৈছে বিদ্যালয়ৰ সকলো কাৰ্যসূচীত সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সমান অংশগ্ৰহণ।

সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত সন্নিবিষ্ট হৈ আছে-

- ☐ বিশেষ প্ৰয়োজন সম্পন্ন শিশু
- ☐ বিভিন্ন ভাষা-ভাষী তথা জাতি, জনজাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে শিশু
- ☐ প্ৰখৰ মেধাসম্পন্ন শিশুৰ লগতে কম মেধাসম্পন্ন শিশু
- ☐ কন্যা শিশু

অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ শিক্ষাত বিভিন্ন ধৰণৰ শিশুসকলৰ বিকাশৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি শিক্ষকে শ্ৰেণীকোঠাৰ সামগ্ৰিক বাতাবৰণ সাল-সলনি কৰি ল'ব পাৰে।

শ্ৰেণীকোঠাৰ সামগ্ৰিক পৰিসৰত সন্নিবিষ্ট বিভিন্ন দিশসমূহ হ'ল-

- ☐ শ্ৰেণীকোঠাৰ ব্যৱস্থাপনা
- ☐ পাঠ্যক্ৰম
- ☐ পাঠ্যপুথি
- ☐ শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰী
- ☐ শিক্ষণ পদ্ধতি
- ☐ মূল্যায়ন ব্যৱস্থা
- ☐ শিক্ষকৰ ধনাত্মক মনোভাৱ আদি।

অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়ন

- ■ অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়ন ব্যৱস্থাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ দিশটোক সঠিকভাৱে নিৰূপণ কৰাত সহায় কৰে।
- ■ এই ব্যৱস্থাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বৌদ্ধিক, শাৰীৰিক, আৱেগিক, সামাজিক আৰু সৃষ্টিমূলক মানসিকতা বিকাশৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে।
- ■ অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়ন ব্যৱস্থাই শিকাৰুৰ চিন্তা আৰু বোধশক্তিৰ উন্মেষ ঘটাত সহায় কৰে।
- ■ অবিৰত মূল্যায়নৰ অৰ্থ হ'ল বিৰতিহীনভাৱে কৰা মূল্যায়ন, য'ত শিকাৰুৰ পূৰ্বৰ শিকণ স্থিতিৰ পৰিবৰ্তন নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ লগতে শিকণ ব্যৱধানসমূহো নথিভুক্ত কৰি বিশ্লেষণ কৰা হয় আৰু প্ৰতিকাৰৰ উপায় নিৰ্ণয় কৰা হয়।
- ■ সামগ্ৰিক মূল্যায়নে এইটো নিশ্চিত কৰে যে অকল পুথিগত শিক্ষাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গুণগত শিক্ষা প্ৰদান কৰিব নোৱাৰে যদিহে তাৰ সমান্তৰালভাৱে তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত আৰু সামাজিক গুণৰাজিৰ বিকাশ ঘটোৱা নহয়। অৰ্থাৎ সামগ্ৰিক মূল্যায়নে এজন ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীৰ সকলো দিশৰ অগ্ৰগতিৰ সঠিক পৰ্যালোচনা কৰে।

অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়নৰ লগত জড়িত কেইটামান উল্লেখযোগ্য দিশ—

- ■ শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া চলি থকাৰ লগে লগে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ গুণগত দিশৰ সফলতা —অৰ্থাৎ শিকোৱা কথাখিনি কিমানদুৰ আয়ত্ত কৰিব পাৰিছে তাক জুখি চোৱা অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়নৰ প্ৰধান লক্ষ্য।
- ■ নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ অন্তত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰকৃতাৰ্থত কি পৰ্যায়লৈ অগ্ৰগতি লাভ কৰিছে তাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰি যথাযথ ব্যৱস্থা লোৱাৰ সুযোগ পোৱা যায়।
- ■ 'সামগ্ৰিক' শব্দটোৰ দ্বাৰা মূল্যায়নত সমগ্ৰ পাঠ্যক্ৰম সামৰাৰ কথা বুজোৱা হৈছে যদিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অগ্ৰগতিৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ সামৰ্থ আৰু অভিৰুচি থকা বিষয়ৰহে অগ্ৰগতিৰ মূল্যায়ন কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছে।
- ■ ইয়াৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ব্যক্তিত্ব বিকাশৰ, উদাহৰণস্বৰূপে— শিকনৰ প্ৰতি তেওঁলোকৰ মনোভাৱ, সামাজিক আদান-প্ৰদান, আৱেগিক নিয়ন্ত্ৰণ, অভিৰোচন, স্বাস্থ্য, সবলতা আৰু দুৰ্বলতা ইত্যাদি দিশৰ উন্নীতকৰণত সহায় কৰাৰ ওপৰতহে গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। এইক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আনৰ সৈতে তুলনা কৰাতকৈ নিজে আগতকৈ কিমানখিনি আগবাঢ়িছে সেই কথাকে কৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উদ্‌গনি দিয়া উচিত।

অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়নৰ আহিলা —

১) মৌখিক প্ৰশ্ন
২) লিখিত প্ৰশ্ন
৩) ক্ৰিয়া-কলাপ
৪) প্ৰকল্প
৫) দলীয় কাৰ্য
৬) পৰ্যবেক্ষণ/নিৰীক্ষণ তালিকা
৭) ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন
৮) কুইজ/আকস্মিক বক্তৃতা/তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা ইত্যাদি

শিক্ষকে বিশেষভাৱে মন কৰিবলগীয়া কথা (শিক্ষকৰ প্ৰতিফলন) ঃ

- ■ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক বিভিন্ন ক্ৰিয়া-কলাপত সম্পূৰ্ণভাৱে জড়িত কৰিব পাৰিছোঁনে?
- ■ তেওঁলোকে উপযুক্তভাৱে শিকিব পাৰিছেনে?
- ■ তেওঁলোকৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজন বুজিব পাৰিছোঁনে?
- ■ শ্ৰেণীত কোনোবা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বুজি নোপোৱাকৈ আছে নেকি? তেওঁলোকৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰি শিকন কাৰ্যত অধিক আগ্ৰহান্বিত কৰিবলৈ কি কি ব্যৱস্থা হাতত ল'ব পাৰোঁ?

ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি ২০২০ (NEP 2020) ৰ কেইটামান উল্লেখনীয় পৰামৰ্শ

১) ৫+৩+৩+৪ গাঁথনি অনুসৰি বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যক্ৰমিক স্তৰ -

ক) বুনিয়াদী (Foundational) - ৫ বছৰ ঃ ৩ বছৰ (অংগনবাড়ী/প্ৰাক-বিদ্যালয়/বাল বাটিকা [৩-৬ বছৰ]) আৰু ২ বছৰ (প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণী [৬-৮ বছৰ])

খ) প্ৰস্তুতিমূলক (Preparatory) - ৩ বছৰ (তৃতীয়, চতুৰ্থ আৰু পঞ্চম শ্ৰেণী (৮-১১ বছৰ)

গ) মাধ্যমিক - ৩ বছৰ (ষষ্ঠ, সপ্তম আৰু অষ্টম শ্ৰেণী (১১-১৪ বছৰ)

ঘ) উচ্চ মাধ্যমিক - ৪ বছৰ (নৱম, দশম, একাদশ আৰু দ্বাদশ শ্ৰেণী [১৪-১৮ বছৰ])

২) ২০৩০ চনৰ ভিতৰত গুণসম্পন্ন পূৰ্ব শৈশৱ, বিকাশ, যতন আৰু শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীন ব্যৱস্থা কৰা যাতে প্ৰথম শ্ৰেণীত নামভৰ্তি কৰা সকলো শিশুৱেই বিদ্যালয় শিক্ষাৰ বাবে সাজু হৈ উঠে ।

৩) ভাৰত চৰকাৰৰ শিক্ষা মন্ত্ৰালয়ে বুনিয়াদী সাক্ষৰতা আৰু সংখ্যাজ্ঞানৰ ওপৰত প্ৰাধান্য দি এক ৰাষ্ট্ৰীয় মিছন গঢ়ি তুলিব আৰু ২০২৫ চনৰ ভিতৰত তৃতীয় শ্ৰেণীলৈ প্ৰত্যেক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বুনিয়াদী সাক্ষৰতা আৰু সংখ্যাজ্ঞান আয়ত্ত কৰিব পাৰে ।

৪) শিক্ষাৰ লক্ষ্য অকল বৌদ্ধিক বিকাশতেই সীমাবদ্ধ নাৰাখি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সু-চৰিত্ৰ গঠন আৰু একবিংশ শতিকাৰ কৌশলসমূহেৰে তেওঁলোকক সমৃদ্ধ কৰি তোলাত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা ।

৫) অধ্যয়নৰ বেলিকা বিষয় নিৰ্বাচনৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পছন্দ আৰু আগ্ৰহৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি নিয়মিত পাঠ্যক্ৰম, বহিৰ্ভূত পাঠ্যক্ৰম বা সহ-পাঠ্যক্ৰম, কলা, বিজ্ঞান, বৃত্তিমূলক তথা অন্যান্য শৈক্ষিক শাখাৰ মাজত কোনো ধৰণৰ কঠোৰ বিভাজন নাথাকিব ।

৬) স্কুলৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ১০০% টীকাকৰণ আৰু নিয়মিত স্বাস্থ্য পৰীক্ষাৰ লগতে এই কাৰ্যৰ নিৰীক্ষণৰ বাবে প্ৰত্যেককে স্বাস্থ্যপত্ৰ প্ৰদান কৰা হ'ব ।

৭) নিজৰ বৃত্তিগত প্ৰয়োজনত প্ৰতিগৰাকী শিক্ষকে বছৰি অন্ততঃ ৫০ ঘন্টা সময় অবিৰত বৃত্তিগত বিকাশৰ কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি বিবেচনা কৰা হ'ব ।

৮) দেশৰ প্ৰতিগৰাকী শিশুৱে 'এক ভাৰত শ্ৰেষ্ঠ ভাৰত' কাৰ্যসূচীৰ অধীনত ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ পৰা অষ্টম শ্ৰেণীৰ ভিতৰত 'ভাৰতৰ ভাষা' নামৰ আনন্দদায়ক প্ৰকল্প/ক্ৰিয়া-কলাপত অংশগ্ৰহণ কৰিব ।

৯) বিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰা শিশু আৰু কিশোৰ বিশেষকৈ কন্যা শিশুৰ সুৰক্ষা আৰু অধিকাৰৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষভাৱে মনোযোগ দিব লাগিব । কিশোৰসকলে মুখামুখি হোৱা বিভিন্নধৰণৰ জটিল সমস্যা যেনে- নিচাসক্তি, বৈষম্য, শাৰীৰিক ও মানসিক নিৰ্যাতন, হিংসাৰ বিৰুদ্ধে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে তেওঁলোকৰ অধিকাৰ বা সুৰক্ষাৰ বাবে এক নিকা, দক্ষ আৰু নিৰাপদ পৰিবেশৰ সূচনা কৰিব লাগিব ।

১০) দীক্ষা(DIKSHA) ত সন্নিবিষ্ট হৈ থকা ই-সমলসমূহ ছটা অংশত ভাগ কৰা হ'ব- NCERT ৰ পাঠ্যপুথিৰ আধাৰত, SCERT ৰ পাঠ্যপুথিৰ আধাৰত, শিকন ফলাফল ভিত্তিক প্ৰশ্নকোষৰ আধাৰত, শিক্ষকৰ বৃত্তিগত বিকাশৰ আধাৰত, ভাৰ্চুৱেল লেব আৰু বিদ্যাদানৰ সমলৰ আধাৰত ২০২১-২২ শৈক্ষিক বৰ্ষত এই সমলসমূহ বিস্তৃত ৰূপত দীক্ষাত উপলব্ধ হ'ব ।

শিশুৰ শিকন নিশ্চিতকৰণৰ বাবে অসম চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা ডিজিটেল পদক্ষেপসমূহ

☐ সৰলীকৃত পাঠ্যপুথি (Energized Textbook)ঃ

পাঠ্যপুথিসমূহত QR কোড সন্নিবিষ্ট কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজৰ স্মাৰ্ট ফোনৰ সহায়ত এই QR কোড স্কেন কৰি ডিজিটেল সমলসমূহ ইণ্টাৰনেটত চোৱাৰ সুবিধা লাভ কৰিব।

- এই পৰ্যন্ত অসমৰ ১৫২ খন নিৰ্বাচিত পাঠ্যপুথিত QR কোড সন্নিবিষ্ট কৰি তাৰ লগত দীক্ষাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা ই-সমলসমূহ সংযুক্ত কৰা হৈছে ।

☐ দীক্ষা (Digital Infrastructure for Knowledge Sharing)ঃ

পি.এম.ই (PME) বিদ্যা নামৰ ডিজিটেল কাৰ্যসূচীৰ অধীনত অসম চৰকাৰে 'দীক্ষা, অসম' নামৰ ৱেব পৰ্টেল এটা মুকলি কৰিছে। সমগ্ৰ অসমৰ শিক্ষক আৰু শিক্ষক প্ৰশিক্ষকসকলে প্ৰস্তুত কৰা প্ৰায় সহস্ৰাধিক ই সমল এই পৰ্টেলত আপলোড কৰা হৈছে। স্বয়মপ্ৰভা চেনেলযোগে প্ৰচাৰিত ভিডিঅ আৰু আকাশবাণীযোগে প্ৰচাৰিত অডিঅ ক্লাছসমূহো দীক্ষা, অসম পৰ্টেলত আপলোড কৰা হৈছে। শিক্ষক আৰু শিক্ষক প্ৰশিক্ষকসকলৰ সামৰ্থ বিকাশ (Capacity Building)ৰ বাবে অনলাইন প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে যাতে ই সমলসূহ সঠিকভাৱে প্ৰস্তুত কৰিব পাৰে।

- শিক্ষক, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু অভিভাৱকসকলে স্মাৰ্ট ফোনত DIKSHA APP ডাউনল'ড কৰি তাত থকা scanner ৰ সহায়ত QR ক'ডসমূহ scan কৰি পাঠ্যপুথিত সন্নিবিষ্ট কৰা e-content চাব পাৰিব।

☐ স্বয়মপ্ৰভা(Swayamprabha)ঃ

ভাৰত চৰকাৰৰ পি.এম.ই (PME) বিদ্যা 'এক শ্ৰেণী, এক চেনেল' কাৰ্যসূচীৰ আধাৰত অসম চৰকাৰে ২০২০ চনৰ ২৪ মে'ৰ পৰা স্বয়মপ্ৰভা ই টি ভি ৰ জৰিয়তে অসমীয়া মাধ্যমত প্ৰাথমিকৰ পৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্তৰলৈ ভিডিঅ' পাঠদানৰ ব্যৱস্থা কৰিছে ।

☐ জ্ঞানবৃক্ষঃ

- ACC আৰু GTPL নামৰ দুটা কেবল চেনেলৰ যোগেদি প্ৰথম শ্ৰেণীৰ পৰা দশম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে অভিজ্ঞ শিক্ষকদ্বাৰা কৰা লাইভ পাঠদানৰ সম্প্ৰচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে ।
- এই পাঠসমূহ জিঅ'টিভিৰ যোগেদিও সম্প্ৰচাৰ কৰা হৈছে ।
- শেহতীয়াকৈ 'জ্ঞানবৃক্ষ'ৰ শ্ৰেণীসমূহ ইউটিউব আৰু ফেচবুকৰ যোগেদি লাইভ সম্প্ৰচাৰৰ দিহা কৰা হৈছে ।

☐ বিশ্ববিদ্যা ৰেডিঅ' শিকন অনুষ্ঠানঃ

আকাশবাণী গুৱাহাটী, ডিব্ৰুগড় আৰু শিলচৰ কেন্দ্ৰ যোগে 'বিশ্ববিদ্যা' নামৰ শ্ৰাব্য অনুষ্ঠান সম্প্ৰচাৰ কৰা হৈছে । এই অনুষ্ঠানটো সপ্তাহত তিনিদিনকৈ ক্ৰমে সোমবাৰ, বুধবাৰ আৰু শুক্ৰবাৰে সন্ধিয়া ৫-৪৫ বজাৰ পৰা ৬ বজালৈ প্ৰচাৰ কৰা হয় ।

☐ দুৰ সংযোগী পাঠদানঃ

দূৰদৰ্শন, অসম যোগে প্ৰাথমিক স্তৰৰ বাবে প্ৰতি সপ্তাহত চাৰিদিন ১ ঘন্টাকৈ দূৰ সংযোগী পাঠদান সম্প্ৰচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে ।

☐ বিদ্যাদানঃ

বিদ্যাদান কাৰ্যসূচীৰ অধীনত, অসমৰ বাবে ১৩৫খন পাঠ্যপুথি অন্তৰ্ভুক্ত কৰি ৪৮ টা প্ৰকল্প প্ৰস্তুত কৰা হৈছে । এই কাৰ্যসূচীৰ যোগেদি শিক্ষক, শিক্ষক প্ৰশিক্ষক আৰু বেচৰকাৰী সংস্থাসমূহে ই-সমল প্ৰস্তুত কৰি নিজ নিজ অৱদান আগবঢ়াইছে।

☐ বিশ্ববিদ্যা, অসম ইউটিউব চেনেলঃ

ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ পৰা দশম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে এই ইউটিউব চেনেল আৰম্ভ কৰা হৈছে । ইয়াত বিজ্ঞান, গণিত, ইংৰাজী, ব্যাকৰণ, শব্দ সম্ভাৰ আদিৰ ই-সমলসমূহ ৰখা হৈছে । ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সহজতে এইবোৰ চাব পাৰে বা ডাউনলোড কৰি ল'ব পাৰে ।

পাঠ্যপুথিত সন্নিবিষ্ট QR ক'ডৰ ব্যৱহাৰৰ নিৰ্দেশাৱলী

ম'বাইলত QR ক'ড ব্যৱহাৰ কৰি ডিজিটেল বিষয়বস্তু কিদৰে পাব পাৰিব ঃ

ডেস্কটপত ডায়েল (DIAL) ক'ড ব্যৱহাৰ কৰি ডিজিটেল বিষয়বস্তু কিদৰে পাব পাৰিব ঃ

ইয়াৰ উপৰি শিক্ষক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে বিভিন্ন ধৰণৰ দৃশ্য-শ্ৰাব্য ডিজিটেল সমল DIKSHA, ASSAM নামৰ ৱেবপেজটো চাব পাৰিব। এই ৱেবপেজৰ url হৈছে https://diksha.gov.in/as/